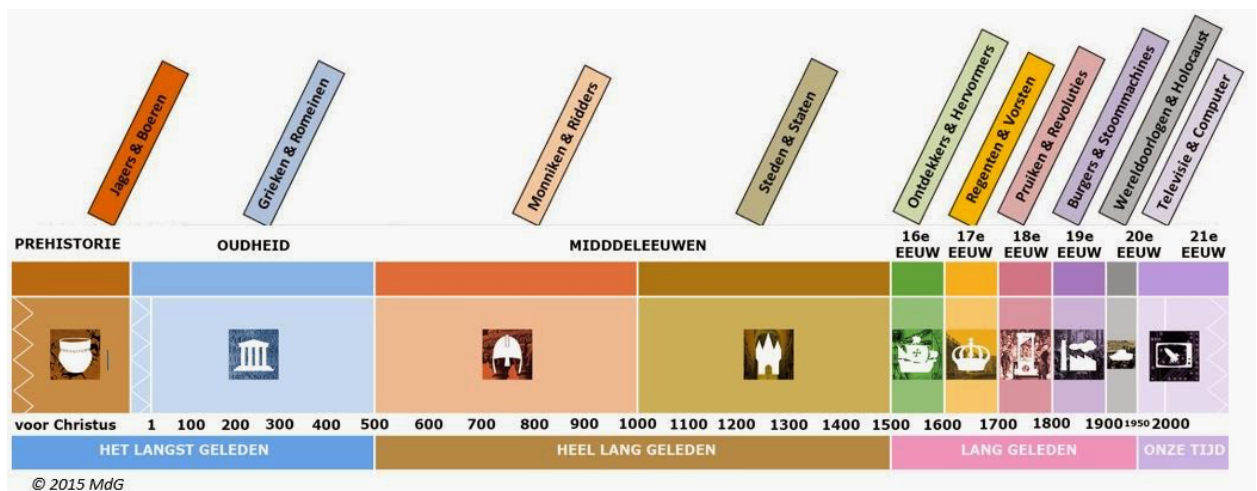

HANDLEIDING PWS GESCHIEDENIS Havo Colegio Arubano september 2026 (PWS gemaakt door koppels)

1. Werkwijze

1. Bepaal welk onderwerp je interessant vindt. Dat doe je door eerst een periode uit de (wereld)geschiedenis te kiezen die je leuk vindt. Bijvoorbeeld de Oudheid, Middeleeuwen, Nieuwe Geschiedenis of Nieuwste Geschiedenis. Je kunt dit ook doen door te kijken naar de tien tijdvakken en er eentje uit te kiezen. Kies een onderwerp wat je beiden heel erg leuk vindt!
2. Vervolgens ga je jezelf inlezen over bepaalde onderwerpen, bijvoorbeeld via internet, via je Memo-boek, via boeken van de Bibliotheek.

3. Maak een keuze uit een onderwerp, evt. in overleg met je begeleider.
4. Stel daarna een werkwijze op; dit is stap voor stap het onderzoek beschrijven. Als een kookrecept. Bijvoorbeeld, over de literatuur die je hebt gevonden, waarom je het onderwerp leuk vindt, hoe je het onderzoek gaat aanpakken
5. Je stelt een hoofvraag op en deelvragen en overlegt hierover met je begeleider.
6. Geef al aan welke literatuur en/of websites je hebt gevonden. Je moet minimaal 2 boeken op jullie lijst hebben staan.
7. In principe mag je geen onderwerp kiezen dat uitgebreid aan bod is gekomen tijdens de reguliere geschiedenislessen en je mag geen onderwerp kiezen dat geen goedkeuring van je begeleider draagt.

2. Beantwoorden van de onderzoeksvraag

- Onderzoeksvraag herhalen.
- Geef een korte beschrijving verloop literatuuronderzoek.

- Antwoord geven op de deelvragen

Controleer of je antwoord hebt gegeven op de gestelde vragen.
Verwerk de antwoorden op de deelvragen in paragrafen en/of deelparagrafen. Dit doe je aan de hand van de gegevens uit je literatuur.

3. Conclusie

In de conclusie geef je antwoord op je probleemstelling/hoofdvraag.

Vermeld de hoofdvraag

1. Je geeft een antwoord op de gestelde hoofdvraag door een samenvatting van je kern te maken, waarbij je de kern van de antwoorden op de deelvragen gaat combineren tot het antwoord op de hoofdvraag.
Bij het komen tot het antwoord op de hoofdvraag gebruik je alleen informatie die voorkomt in het beantwoorden van de deelvragen (kern), je gaat dus geen nieuwe extra informatie opzoeken/gebruiken.
2. Je laat duidelijk stap voor stap zien hoe je tot je antwoord gekomen bent, zie voor aanpak hierboven bij 'antwoord geven op de onderzoeksvraag'.
Bijvoorbeeld: uit deelvraag 1 blijkt....., uit deelvraag 2..... enz. Als ik dit allemaal op een rijtje zet kom ik tot de conclusie dat.....

4. Hoe stel je de bronnenlijst op?

Bronnen in het PWS is de informatie die je geeft, gebaseerd op bronnen.

Stap 1: Daarom moet je alle bronnen waarop je de inhoud van je profielwerkstuk baseert goed bijhouden. Bij bronnen kun je denken aan bijvoorbeeld: • boeken uit de bibliotheek of digitale boeken via Google Scholar • artikelen uit kranten en tijdschriften • informatie die je op internet vindt • de resultaten van een enquête of interviews • het resultaat van een onderzoek, maar ook: plaatjes. Je mag teksten en ideeën van anderen niet samenvatten of wijzigen en het vervolgens presenteren als je eigen werk. Dat noemen we plagiaat. Als je voor een werkstuk literatuur en andere bronnen bestudeerd hebt, mag je daar wel delen (tot 20 % van je woorden) uit overnemen als je een zgn. bronvermelding maakt.

Bronnen noteren maakt een tekst betrouwbaarder en controleerbaar en je doet recht aan de auteur(s). **Let op!** Er moeten minimaal 2 boektitels op je bronnenlijst staan.

Stap 2: Maak een verwijzing IN de tekst van je werkstuk. Als je in de tekst van je werkstuk een bron letterlijk citeert of in je eigen woorden weergeeft moet je op die plaats kort de bron vermelden. **Je schrijft dan een noot onderaan de bladzijde óf in de tekst, met de bron en de pagina waar je het van geciteerd hebt.**

Stap 3: Maak een (uitgebreide) Literatuurlijst ACHTERIN je werkstuk. Je sorteert de boektitels en tijdschrift artikelen op deze lijst op alfabet (Naam van de schrijver, Titel van het boek, plaats en jaar van uitgave) **gevolgd door de web-link**

Bijvoorbeeld: Albright, W. F. (2022, 13 november). *Palestine | History, People & Religion*. Encyclopedia Britannica. Geraadpleegd via <https://www.britannica.com/place/Palestine>

Zet de bronnen op alfabetische volgorde.

**5. De juiste opbouw verslag: 20 tot 24 pagina's Havo per koppel,
Lettertype 'Arial' of 'Times New Roman' 12-14 , in de Nederlandse taal:**

a) Titelpagina:

Titel + subtitel (eventueel)
Plaatje (evt.)
Auteurs
Examenummers
Vak
Begeleider

b) Voorwoord = bedankwoord, bv. je bedankt je duo of je moeder of je begeleider (niet verplicht!)

c) Inhoudsopgave

Met pagina aanduiding

d) Inleiding (max 2 A4)

Beschrijving
Motivatie
Achtergrondinformatie/plan van aanpak
Probleemstelling
Doel
Hoofdvraag
Deelvragen

e) Hoofdstukken: Literatuurstudie

§1: antwoord op deelvraag 1 (min. 1A4)
§2: antwoord op deelvraag 2
§3: antwoord op deelvraag 3
Etc

f) Conclusie (min. 1 A4)

Conclusie: het antwoord op de hoofdvraag.
Discussie: in dit gedeelte kunnen evt. tegenargumenten/ meningen worden weerlegt en geëit.

g) Bronnen

Boek: Vermeld auteurs, uitgever, en jaar van laatste druk

Artikel: Vermeld auteurs, titel, tijdschrift, jaar van publicatie

Website: Vermeld de naam link, datum waarop website het laatst bezocht is en de url

Interview: Vermeld naam, functie/beroep, datum en plaats

h) Bijlagen bv.: foto's, tabellen, logboek

6. En dan ben je klaar: afronden

Je hebt een ruwe versie van het verslag gemaakt. Let op: schrijven is schrappen! Als je 1 versie op papier hebt staan, dan begint het echte werk. Je rapport staat in de grondverf, je zult er nog heel wat aan veranderen / wijzigen voordat je de definitieve versie inlevert.

Een paar tips voor zelfreflectie:

- Laat iemand anders je verslag kritisch lezen: is het begrijpelijk?
- Controleer of de antwoorden ook echt antwoord geven op de deelvragen! Haal overbodige informatie eruit. Dit kun je het best doen door de hoofdvraag te kopiëren en te pasten net boven het antwoord. Lees het nu achter elkaar en kijk of het antwoord past bij de vraag en of het antwoord compleet is.
- Geef je bij alle informatie een bron? Zo nee, waar heb je de informatie dan vandaan? Zorg ervoor dat je bij alle informatie die je gebruikt een bron geeft.
- _ Controleer of je de juiste hoofdstukindeling hebt gemaakt en of er onderdelen missen.
- Controleer op taalfouten d.m.v een spelling checker (bv. via computers in de mediatheek). Lees zinnen hardop voor om te horen of de zinsopbouw klopt.
- _ Controleer of je hoofdstukken in een chronologische volgorde zijn ingedeeld, bv. Als je onderwerp de 'Kolonisatie en dekolonisatie van India' is ga je het niet eerst hebben over de dekolonisatie en daarna pas over de kolonisatie van India.

Meer weten?

Wil je meer weten hoe je een verslag maakt voor geschiedenis?

Kijk dan op: <https://www.blikopdewereld.nl/17-geschiedenis/studiehoek-geschiedenis/3035-richtlijnen-voor-het-maken-van-een-verslag>

7. Presentatie van het PWS

Nadat de definitieve versie van het PWS is ingeleverd, volgt er een korte presentatie per duo over de inhoud van het PWS van maximaal 15 minuten (dus ongeveer 7 tot 8 minuten per persoon), waarna de PWS-begeleider enkele vragen stelt.

8. Google Docs: PWS duo's werken in Google Docs. De docent downloadt steeds alles bij deadlines en geeft commentaar op de gedownloade versie.